

27.10.2021

28^η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940 – Η ΕΙΣΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟ Β΄ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ

Στις 3 το πρωί της 28^{ης} Οκτωβρίου 1940, ο Ιταλός πρεσβευτής στην Αθήνα Εμμ. Γκράτσι επισκέφτηκε τον δικτάτορα Ι. Μεταξά στο σπίτι του τελευταίου στην Κηφισιά, και του επέδωσε εκ μέρους της κυβέρνησης της χώρας του ένα άκρως προκλητικό τελεσίγραφο: η φασιστική κυβέρνηση του Μουσολίνι, επικαλούμενη το γεγονός ότι βρισκόταν σε εμπόλεμη κατάσταση με τη Αγγλία, ζητούσε από την ελληνική κυβέρνηση – ως απόδειξη της ουδετερότητάς της – να επιτρέψει στις ιταλικές ένοπλες δυνάμεις να καταλάβουν στρατηγικές θέσεις επί του ελληνικού εδάφους.

Ο Γκράτσι διευκρίνισε στον Έλληνα δικτάτορα ότι αν οι όροι του τελεσίγραφου δεν γίνουν δεκτοί, τα ιταλικά στρατεύματα θα εισβάλλουν στην Ελλάδα στις 6 το πρωί. Η ελληνική πλευρά δεν είχε περιθώρια κάποιας άλλης επιλογής. Ο πόλεμος ήταν γεγονός και η ιταλική επίθεση δεν άργησε. Εκδηλώθηκε στις 5.30 πμ., δηλαδή μισή ώρα πριν εκπνεύσει το τελεσίγραφο, σ'ολόκληρο το μέτωπο, από το Ιόνιο ως τη λίμνη Πρέσπα.

Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος ήταν το αποτέλεσμα της όξυνσης των μεγάλων αντιθέσεων μεταξύ των ιμπεριαλιστικών χωρών για το ξαναμοίρασμα του κόσμου, των σφαιρών επιρροής και των πρώτων υλών. Η ηττημένη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου Γερμανία επιζητούσε τη ρεβάνς, ενώ οι «αδικημένες» της προηγούμενης μοιρασιάς Ιταλία και Ιαπωνία ζητούσαν το «κάτι παραπάνω». Βασικός στόχος της ναζιστικής Γερμανίας ήταν η Σοβιετική Ένωση, επιδίωξη και των άλλων καπιταλιστικών κρατών.

«Αι ιταλικαί στρατιωτικαί δυνάμεις προσβάλλουν από την 5^η πμ. σήμερον τα ημέτερα τμήματα προκαλύψεως της ελληνο-αλβανικής μεθορίου. Αι ημέτεραι δυνάμεις αμύνονται του πατρίου εδάφους», ανακοίνωσε νωρίς το πρωί της 28^{ης} Οκτώβρη το Γενικό Επιτελείο Στρατού. Η αντίδραση άμεση. Μέσα σε λίγες ώρες οι δρόμοι της Αθήνας, όλες οι πόλεις και κωμοπόλεις της Ελλάδας, πλημμύρισαν από πλήθη λαού που σχημάτιζαν παντού ογκώδεις διαδηλώσεις. Χιλιάδες έφεδροι κατευθύνονταν μαζικά στα κέντρα επιστράτευσης, ολόκληρη η χώρα δονούνταν από πατριωτικό ενθουσιασμό.

Ο πόλεμος βρήκε την Ελλάδα υπό τη φασιστική δικτατορία του Ι. Μεταξά, που είχε επιβληθεί την 4^η Αυγούστου 1936. Η δικτατορία ήταν επιλογή της αστικής τάξης, και είχε τη στήριξη του Παλατιού, της Αγγλίας και όλων των αστικών κομμάτων που της έδωσαν ψήφο εμπιστοσύνης ή ανοχής. Η δικτατορία της 4^{ης} Αυγούστου ενίσχυσε την οικονομική ολιγαρχία, εξαθλίωσε το λαό, τσάκισε το εργατικό λαϊκό κίνημα, χτυπώντας πρώτα απ'όλα το ΚΚΕ.

Η επίθεση της φασιστικής Ιταλίας βρήκε την Ελλάδα στρατιωτικά απροετοίμαστη, διπλωματικά απομονωμένη, χωρίς επαρκή εφοδιασμό, χωρίς σύγχρονο πολεμικό υλικό, χωρίς εύψυχη στρατιωτική και

πολιτική ηγεσία, χωρίς κανένα σχέδιο επιστράτευσης – ενώ τα ιταλικά στρατεύματα είχαν ήδη καταλάβει την Αλβανία τον Απρίλη του 1939 και το καθεστώς Μουσολίνι είχε δείξει έμπρακτα τις προθέσεις του με αποκορύφωμα τον αιφνιδιαστικό και ύπουλο τορπιλισμό του καταδρομικού Έλλη στα νερά της Τήνου στις 15 Αυγούστου. Η κυβέρνηση Μεταξά το μόνο που έκανε ήταν να δηλώσει ότι ο τορπιλισμός έγινε από υποβρύχιο άγνωστης εθνικότητας.

Δύο ημέρες μετά την έναρξη του πολέμου, στις 30 Οκτωβρίου 1940, ο Μεταξάς εξήγησε στους αρχισυντάκτες του Αθηναϊκού τύπου ότι αν δεχόταν το ιταλικό τελεσίγραφο, η Ιταλία και η Βουλγαρία θα έκοβαν τα χέρια της Ελλάδας, η Αγγλία θα της έκοβε τα πόδια, καταλαμβάνοντας την Κρήτη και τα νησιά και η κυβέρνησή του θα απομονώνονταν πλήρως από τον ελληνικό λαό, θα ανατρεπόταν κάτω από την πίεση του παλλαϊκού συναγερμού. Επρόκειτο για μια ομολογία που αποδείκνυε πως το δικό του «ΟΧΙ» στην ιταλική πρόκληση καμία σχέση δεν είχε με το πραγματικό «ΟΧΙ» του ελληνικού λαού στον ιταλικό φασισμό. Ο δικτάτορας βρισκόταν σε αναντιστοιχία με τη λαϊκή ψυχή, δεν την κατανοούσε και σίγουρα δεν την εξέφραζε. Με την τρομοκρατία, τις διώξεις, τις εκκαθαρίσεις στο στρατό και τη συστηματική προπαγάνδηση της φασιστικής ιδεολογίας υπονόμει την αντίσταση στον κατακτητή, τη στιγμή ακριβώς που χρειαζόταν η σφυρηλάτησή της.

Την περίοδο της βασιλομεταξικής δικτατορίας πάνω από 80.000 άτομα συνελήφθησαν και βασανίστηκαν στα κρατητήρια των αστυνομικών τμημάτων, στις φυλακές και τις εξορίες. Τον Οκτώβρη του 1940 περίπου δύο χιλιάδες κομμουνιστές, μέλη και στελέχη του ΚΚΕ βρίσκονταν κρατούμενοι σε 22 φυλακές, στρατόπεδα και τόπους εξορίας, ανάμεσά τους και όλη σχεδόν η κομματική ηγεσία. Ο Γενικός Γραμματέας του Κόμματος Νίκος Ζαχαριάδης, από τις αρχές του 1940, είχε μεταφερθεί από τις φυλακές της Κέρκυρας στα κρατητήρια της Γενικής Ασφάλειας Αθηνών.

Αμέσως μόλις εκδηλώθηκε η στρατιωτική επιδρομή της Ιταλίας, και παρά την κατάσταση στην οποία βρισκόταν το ΚΚΕ, η ηγεσία του, τα μέλη και τα στελέχη του από τις φυλακές και τις εξορίες παρενέβησαν και η παρέμβασή τους αυτή ήταν αποφασιστικά δίπλα στο δοκιμαζόμενο λαό.

Στις 29 Οκτώβρη του 1940, οι περίπου 600 κρατούμενοι στην Ακροναυπλία με υπόμνημά τους προς την κυβέρνηση ζητούσαν να πάνε στην πρώτη γραμμή του πυρός για να πολεμήσουν. Η κυβέρνηση όμως απέρριψε το αίτημα, δεν τους επέτρεψε να πάνε στο μέτωπο, αλλά και παρέδωσε τα φυλακισμένα και εξόριστα μέλη και στελέχη του Κόμματος στους Γερμανο-ιταλούς κατακτητές, όταν η χώρα λύγισε κάτω από το βάρος της ναζιστικής πολεμικής μηχανής.

Είναι και θα μείνει πάντα σ' αθάνατα πατριωτικά ιστορικά ντοκουμέντα το γράμμα του Γεν. Γραμματέα του ΚΚΕ Νίκου Ζαχαριάδη, που μόλις τρεις μέρες μετά την κήρυξη του πολέμου καλούσε το λαό να πολεμήσει τους επιδρομείς. Προσκλητήριο μάχης και παλλαϊκής αντίστασης: «.....Δίπλα στο κύριο Μέτωπο και ο κάθε βράχος, η κάθε ρεματιά, το κάθε χωριό, καλύβα με καλύβα, η κάθε πόλη, σπίτι με σπίτι πρέπει να γίνει φρούριο του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα.Έπαθλο για τον εργαζόμενο λαό και επιστέγασμα για τον σημερινό του αγώνα πρέπει να είναι μια καινούργια Ελλάδα της δουλειάς, της λευτεριάς, λυτρωμένη από κάθε ξένη ιμπεριαλιστική εξάρτηση, με έναν πραγματικά παλλαϊκό πολιτισμό»

Ο λαός, οι απλοί φαντάροι, τίμιοι αξιωματικού του στρατού – κόντρα στα σχέδια της Δικτατορίας και της στρατιωτικής ηγεσίας-, πολέμησαν με σθένος και ηρωισμό και κατάφεραν να πετάξουν τους Ιταλούς έξω απ' τα ελληνικά εδάφη. Τα σχέδια του φασισμού ναυάγησαν. Η συμβολή της Ελλάδας στο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο υπήρξε μέγιστης σημασίας. Καθυστέρησε το φασιστικό άξονα, στην πραγματοποίηση των

ιμπεριαλιστικών σχεδίων του: Να γίνουν κύριοι της Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής. Να θέσουν υπό τον έλεγχό τους τα πετρέλαια, να χτυπήσουν τη σοβιετική ένωση στο υπογάστριό της.

Το ΟΧΙ στο φασισμό, των στρατευμένων παιδιών του Λαού, καθυστέρησε την επίθεση κατά της Σοβιετικής Ένωσης, επιτάχυνε το γκρέμισμα του φασισμού. Το χρονικό διάστημα ήταν ικανό, για να μη φτάσει ο εχθρός στις πόρτες της Μόσχας. Να βρεθεί απροετοίμαστος σε μία χειμερινή εκστρατεία. Μαζί με την ηρωική αντίσταση του σοβιετικού λαού, να καταλήξει σε συντριβή.

Ματωμένος, πεινασμένος, άοπλος ο ελληνικός λαός έγραψε λαμπρές σελίδες στη νεώτερη ιστορία του. Στα χρόνια της φασιστικής κατοχής και της αθάνατης Εθνικής Αντίστασης, ηγετική δύναμη του έθνους μας αναδείχτηκε η εργατική τάξη που κατόρθωσε να συσπειρώσει γύρω της όλα τα στρώματα της κοινωνίας και να οδηγήσει την πάλη για την κατάκτηση της εθνικής ανεξαρτησίας. Καθοδηγητική δύναμη σ' αυτή τη σκληρή, γεμάτη ασύγκριτους ηρωισμούς και αμέτρητες θυσίες πάλη, αναδείχτηκε το ΚΚΕ, που πρωτοστάτησε στη ίδρυση του ΕΑΜ και τη δημιουργία του ΕΛΑΣ, μόχθησε και έδωσε αφειδώλευτα το αίμα του για την άνδρωση και επέκτασή τους σε όλη τη χώρα, για τη μαχητική τους δράση κατά της φασιστικής τυραννίας.

Κάτω από τις δοξασμένες σημαίες του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ-ΕΠΟΝ, της Εθνικής Αλληλεγγύης, του ΕΛΑΝ, έσπευσαν από τους πρώτους να ταχθούν οι ηρωικοί μαχητές του ελληνοϊταλικού πολέμου, που δεν παραδέχτηκαν ποτέ ότι υπήρξαν ηττημένοι και ότι ήταν δυνατό να ζήσουν κάτω από τη φασιστική σκλαβιά.

Η ΠΕΑΕΑ-ΔΣΕ, οι αγωνιστές της Αντίστασης, οι φίλοι και απόγονοι, οι επαναπατρισθέντες πολιτικοί πρόσφυγες συνεχίζουμε στις σημερινές συνθήκες την πάλη, έχοντας παρακαταθήκη το πραγματικό νόημα του απελευθερωτικού αγώνα του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ. Ενώνουμε τις δυνάμεις μας με τα εργατικό, λαϊκό κίνημα, με το αντιιμπεριαλιστικό φιλειρηνικό κίνημα, στον αγώνα κατά του φασισμού που είναι αγώνας κατά του καπιταλισμού ο οποίος τον γεννά, τον αναπαράγει και τον αξιοποιεί ενάντια στις λαϊκές δυνάμεις που τον αντιπαλεύουν.

Η επική πορεία του αντιστασιακού αγώνα του λαού μας, τη μεγάλη δεκαετία του 1940, δείχνει ότι ο λαϊκός παράγοντας πρέπει πιο αποφασιστικά να οργανώσει τον δίκαιο αγώνα του για τα δικαιώματά του, που απορρέουν αντικειμενικά από τις δυνατότητες της εποχής μας για την ικανοποίηση όλων των σύγχρονων λαϊκών αναγκών.

Δείχνει επίσης ότι ο λαός μπορεί να υπερασπιστεί τα κυριαρχικά μας δικαιώματα, όταν οι αστοί τα παζαρεύουν με τη συνεκμετάλλευση. Δεν μπορούμε να τους εμπιστευόμαστε.

Συνεχίζουμε τον αγώνα παλεύοντας για να κλείσουν οι βάσεις του θανάτου, να γυρίσουν πίσω στην Ελλάδα όλα τα στρατεύματα που βρίσκονται εκτός συνόρων. Για αποδέσμευση από ΝΑΤΟ και ΕΕ. Καμιά αλλαγή συνόρων και των Συνθηκών που τα καθορίζουν. Υπερασπίζουμε τα κυριαρχικά μας δικαιώματα.

Συνεχίζουμε τον αγώνα για κοινωνική προκοπή με την ανατροπή του εκμεταλλευτικού συστήματος.